

Olümpiaadijuhendi nimetus ja õppeaasta

Geograafiaolümpiaadi juhend 2024/2025. õppeaastaks

Olümpiaadi korraldav asutus

(TÜ teaduskool/Tallinna Ülikool/Taltech/seltsid/ühingud jne)

TÜ teaduskool ja Geograafia osakond

Üldosa, eesmärgid

(kellele ja milleks seda olümpiaadi korraldatakse)

Geograafiaolümpiaadi eesmärgid on:

- õpilastes huvi tekitamine ja süvendamine geograafia vastu, geograafia populariseerimine laiemalt;
- võimekate, geograafiast huvitatud õpilaste avastamine ja nende arengu toetamine selles valdkonnas;
- õpilastele võimaluse andmine geograafiaalaste teadmiste ja oskuste võrdlemiseks;
- geograafiateaduse uute arengusuundade ja uurimismeetodite ning vahendite tutvustamine;
- õpetajate erialase täiendamise stimuleerimine;
- kooligeograafia arendamine ning kaasajastamine;
- õpilaste ettevalmistamine rahvusvahelistel olümpiaadidel osalemiseks.

Kes võivad osaleda

(vanuserühmad, klassid, sünniaasta)

Geograafiaolümpiaadil võivad osaleda Eesti üldharidus- ja kutsekoolide õpilased, kes pole samaaegselt ühegi kõrgkooli üliõpilased.

Vanuseklassid: 7. klass, 8. klass, 9. klass, 10.–12. klass

Mitmes voorus toimub

(voorude loetelu, vanuseastmed, hindamise erisused)

Geograafiaolümpiaad toimub kolmes voorus: kooli-, piirkonna- ja lõppvoor. Võisteldakse neljas vanuseastmes: 7., 8., 9. ja 10.–12. klassi õpilased.

Piirkonnavor on kaheastmeline: esmalt lahendavad õpilased valikvastustega testi osa ja teise vooru pääsevad need, kes on saanud vähemalt 60% punktidest. 7. ja 8. klassi puhul vähemalt 50% punktidest.

Lõppvoor koosneb kolmest osast: kirjalik test, maastikuvõistlus ja multimeediatest.

Tulemuste avaldamine

Olümpiaadi info avalikustatakse TÜ teaduskooli [kodulehel](https://www.teaduskool.ut.ee/et/olumpiaadid/geograafiaolumpiaad) (<https://www.teaduskool.ut.ee/et/olumpiaadid/geograafiaolumpiaad>) ja [Kooligeograafia kodulehel](https://kooligeograafia.ut.ee/avaleht) (<https://kooligeograafia.ut.ee/avaleht>)

Olümpiaadi lõppvooru kutsutud ja lõppvooru tulemused avalikustatakse vastavalt [andmekaitsetingimustele](#) TÜ teaduskooli [kodulehel](https://www.teaduskool.ut.ee/et/olumpiaadid/geograafiaolumpiaad).

Koolivoor

(toimumise kuupäev, kellaeg, keel, kuidas toimub (Moodle või paber))

Koolivoor toimub vastavalt piirkondades ja koolides väljakujunenud tavadele. Koolis moodustatud komisjon koostab koolivooru ülesanded, viib läbi võistluse ning hindab tööd. Tulemuste põhjal saadab kool oma esindajad piirkonnavoru. Koolivoorust võivad osa võtta kõik soovijad.

Piirkonnavor

(üldinfo, hindamine, tulemuste avalikustamise kuupäev, apelleerimine, järgmisesse vooru kutsumise põhimõtted, märksõnad ja nende tähtaeg, abivahendid jne)

- Piirkonnavor toimub 11. veebruaril 2025. Geograafiaolümpiaadi ülesannete lahendamist väljakuulutatud kuupäevast ja kellaajast varem või hiljem ei lubata.
- 7.–9. klassi testid on avatud 8.00–13.00, 7. ja 8. klassil on testi tegemiseks aega 90 minutit, 9. klassil 120 minutit. Gümnaasiumi testid on avatud 12.00–16.00, testi tegemiseks on aega 120 minutit.
- Piirkonnavor viiakse läbi HTM Moodle'i keskkonnas.
- Piirkonnavoru korraldab selleks moodustatud vastava maakonna/linna olümpiaadikomisjon. Piirkondadeks on 15 maakonda ja lisaks linnad: Tallinn, Tartu, Pärnu, Narva.
- **Lubatud on kasutada atlas!**

PÕHIKOOL

Registreerimine: HTM Moodle's 14. jaanuar–10. veebruar 2025 kuni 17:00-ni.

Registreerimise juhend on leitav [Kooligeograafia kodulehel](#).

Toimumise kuupäev: 11. veebruar 2025

Alguse kellaeg: 8:00; täpsem info TÜ teaduskooli [kodulehel](#), geograafiaõpetajate listis (kool.geo@lists.ut.ee), [Kooligeograafia kodulehel](#) ja HTM Moodle geograafia olümpiaadi kursusel.

Lahendamise kestus: 7. ja 8. klass 90 minutit, 9. klass 120 minutit

Lahendamise keel: eesti keel, vene keel; 9. klass ainult eesti keeles

Toimub (digi või paber): HTM Moodle geograafia olümpiaadi kursus

Lõppvooru kutsutute arv: ca 20 õpilast igast vanuseklassist

GÜMNAASIUM

Registreerimine: HTM Moodle's 14. jaanuar–10. veebruar 2025 kuni 17:00-ni.

Registreerimise juhend on leitav [Kooligeograafia kodulehel](#).

Toimumise kuupäev: 11. veebruar 2025

Alguse kellaeg: 12:00; täpsem info TÜ teaduskooli [kodulehel](#), geograafiaõpetajate listis (kool.geo@lists.ut.ee), [Kooligeograafia kodulehel](#) ja HTM Moodle geograafia olümpiaadi kursusel.

Lahendamise kestus: 120 minutit

Lahendamise keel: eesti keel

Toimub (digi või paber): HTM Moodle geograafia olümpiaadi kursus

Lõppvooru kutsutute arv: ca 35 õpilast

Juhised piirkonnavoru korraldamiseks piirkonnakoordinaatorile

(millised ülesanded on piirkonnakoordinaatoril: nt ruumid, valvamine, koodid, hindamine, tööde saatmine žüriile või teaduskoolile, jne)

- Omavalitsuste juures olev piirkonnakoordinaator koostab nimekirja maakonnas aktiivselt tegutsevatest geograafiaõpetajatest.
- Piirkonnakoordinaator leiab juhtõpetaja, kes asub edaspidi olümpiaadiga seotud tegevusi maakonnas koordineerima. Enamasti on selleks ainesektsiooni juht loodusainetes, eelistatult geograafias. Vt nt Viljandimaa näidet: <https://www.vol.ee/ainesektsioonid>
 - Piirkonnakoordinaator jagab maakonna geograafia õpetajate nimekirja juhtõpetajaga.
- Juhtõpetaja (vajadusel koostöös piirkonnakoordinaatoriga):
 - edastab žüriile (birgit.viru@ut.ee) piirkonna olümpiaadikomisjoni liikmete kontaktid (nimi, e-mail);
 - otsustab, kuidas on olümpiaadi kõige mõistlikum läbi viia (millistes kohtades olümpiaad toimub jne);

- teatab oma piirkonna õpetajatele olümpiaadi toimumiskoha(d) ja muu olümpiaadiinfo (registreerimislehed jm);
- palub õpetajatel liituda kooligeograafia meililistiga kooligeograafia.ut.ee, millest saab kõige kiiremini ja operatiivsemalt infot olümpiaadi kohta (haldavad TÜ-poolsed olümpiaadi korraldajad).

* kui piirkonnas on välja kujunenud teistsugune tööjaotus piirkonnakoordinaatori ja juhtõpetaja vahel, siis võib ka selle tava järgi toimetada.

Kuna olümpiaad toimub HTM Moodle keskkonnas, siis puudub tegelik ülevaade reaalselt osalenud õpilaste koolidest, vanuseastmest ja nende õpetajast. **Eelnevalt õpilaste andmetega täidetud (võib täita ka arvutis) kohalolekulehed tuleb paberile printida ning võistlevad õpilased lisavad sinna võistluspäeval oma allkirja.** Allkirjalehe blankett on leitav TÜ teaduskooli [kodulehel](#) ja lisa 1.

- kontrollib, kas piirkonnavoorus osalevad õpilased on HTM Moodle'i keskkonnas olümpiaadile registreerunud;
- Õpilasel on lubatud ülesandeid lahendada ainult koolis või piirkonnas kokku lepitud ruumides **järelvalve all** (järelvalvaja peaks oskama õpilasi aidata Moodle kursusele sisselogimisel ja tehniliste probleemide tekkimisel).
- **Lubatud on kasutada atlast!**

Võistluse vahetu korraldaja (juhendaja klassis):

- registreerib osalejad kohalolekulehel. Allkirjalehe blankett on saadaval TÜ teaduskooli [kodulehel](#) ja lisa 1;
- Allkirjaleh(t)ed tuleb pildistada üles või skäneerida ning saata maakonna juhtõpetajale, kes saadab need omakorda piirkonnakoordinaatorile ja laeb üles TÜ teaduskooli [kodulehel](#). Allkirjalehed edastada esimesel võimalusel peale piirkonnavooru lõppemist, aga hiljemalt järgmise tööpäeva hommikul kella 10-ks. Kui kodulehele laadimine ei õnnestu, siis edastab selle e-posti teel: birgit.viru@ut.ee. Lõppvooru saamisel kontrollitakse osalemise registreerimist piirkonnavooru allkirjalehel;
- paigutab õpilased istuma nii, et ühe ja sama vanuserühma õpilased ei istuks lähestikku;
- kontrollib, et ülesannete lahendamisel ei kasutataks kõrvalist abi (nt kaasõpilased, ChatGTP vms), interneti kasutamine on lubatud;
- viib ennast kurssi võistlusreeglitega, et reeglite rikkumisi märgata ja reageerida.

Hindamine ehk olümpiaaditööde parandamine

- Maakondlik komisjon koosneb juhthindajast ja ühest või enamast kaashindajast. Juhthindaja/õpetaja leiab kaashindajad registreerunud õpetajate seast. Hindamine toimub Moodle keskkonnas. Selleks, et töid parandada, on vaja juhtõpetajal leida registreerunud õpetajatest kaashindaja(d), kes peavad tegema endale HTM Moodle's konto ning registreeruma geograafia olümpiaadi piirkonnavooru kursusele. Hindajatele antakse HTM Moodles parandamise õigused TÜ žürii poolt (birgit.viru@ut.ee).
- Olümpiaadi vabavastuselised ülesanded hinnatakse ühtse punktisüsteemi alusel (info annab žürii). Hinnatavad ülesanded määratakse TÜ poolt ning vastav info ilmub parandajatele HTM Moodle kursusel. Hindamistegevuse algusest ning tähtjast teavitatakse parandajaid eelnevalt geograafiaolümpiaadi žürii poolt. Hindamisjuhised on ülesannete juures. Hindajad lahendavad nädala jooksul hindamise käigus tekkinud probleemid (vajadusel koos žüriiga).
- Ülesannete hindamise järel koostab juhtõpetaja **20. veebruariks 2025** MS Exceli tabelis protokollile mille blankett on leitav TÜ teaduskooli [kodulehel](#). Protokollile edukaks täitmiseks on vajalik, et kõik koolid oleksid eelnevalt registreerimislehe juhtõpetajale saatnud, sest Moodle keskkonnast ei saa teada õpilase kooli, vanuseastet ja juhendanud õpetajat.

Täpsemad juhised piirkonnavooru korralduse, õpilaste registreerimise ja muu olümpiaadiga seonduva kohta on leitavad geograafiaõpetajate listi kaudu ja [TÜ teaduskooli](#) ja/või Kooligeograafia [kodulehel](#).

Kontakt: [piirkonnaprojektorite kontaktid](#) on leitavad teaduskooli kodulehel.

Lõppvoor

(üldinfo, registreerimine, toimumiskuupäev, kellaeg, kes korraldab, kuidas toimub (Moodle või paber), keel, hindamine, tulemuste avalikustamise kuupäev, apelleerimine, märksõnad ja nende tähtaeg, abivahendid jne)

1. Geograafiaolümpiaadi lõppvoor toimub 2.–3. mai 2025 (koht täpsustatakse ja sellekohast infot näeb TÜ teaduskooli [kodulehel](#) ja Kooligeograafia [kodulehel](#)).

2. Lõppvooru kutsutakse 100 õpilast (7.–12. klass) iga vanuserühma üleriigilise pingerea alusel, arvestades proportsionaalsuse põhimõtet. Lõppvooru kutsutud õpilaste nimekirja näeb TÜ teaduskooli [kodulehel](#). Kui juba registreerunud õpilane ei saa lõppvoorst osa võtta, siis palume sellest võimalikult kiiresti anda teada žürii esimehele Birgit Virule (birgit.viru@ut.ee).

3. Geograafiaolümpiaadi lõppvoor koosneb kolmest osast:

a) **kirjalikust tööst**, kus õpilased vastavad HTM Moodle'i keskkonnas olevatele küsimustele (interneti kasutamine **on lubatud**);

b) **maastikuvõistlusest**, mille käigus tehakse mitmesuguseid praktilisi töid välitingimustes (ülesanded kaardiga, nõlva kõrguse ja kalde mõõtmine, kaardistamine, sketši joonistamine, hoonete vanuse hindamine jms). Kõrvalise abi kasutamine **ei ole lubatud**;

c) **multimeedia testist** HTM Moodle'i keskkonnas, kus piiratud aja jooksul vastatakse valikvastustega küsimustele. Interneti kasutamine **ei ole lubatud**.

Gümnaasiumi ja 9. klassi õpilastel on üheks maastikuvõistluse osaks **planeerimisülesanne**, kus eeldatakse erinevate mõjutegurite analüüsimist ning nende põhjal otsuste langetamist ja nende põhjendamist.

Maastikuülesannete lahendamiseks on vajalikud: kompass, kirjutusalus töö vormistamiseks, kirjutusvahendid, sh värvipliatsid, joonlaud, kalkulaator, mall. Maastikuvõistluse varasemad tööd on [Kooligeograafia kodulehel](#).

4. Geograafiaolümpiaadi lõppvooru parimad selgitatakse kolme osavõistluse koondpunktisumma alusel. Sõltuvalt võistluse tulemustest autasustatakse iga vanuseastme paremaid võistlejaid I, II või III järgu diplomiga. Väljaantavate diplomite hulk ja vahekord sõltub vastavas vanuseastmes võistlevate õpilaste arvust ning saavutatud punktisummast.

5. Kõigile olümpiaadi lõppvooru kutsutud õpilastele on tagatud olümpiaadi toimumise ajal tasuta toitlustus ja põrandamajutus. Kaasa tuleb võtta magamiskott ja madrats. Sõidukulused ning õpilasi saatva täiskasvanu lähetuskulused korraldajate poolt ei kaeta.

6. Olümpiaadi korralduses võib tulla muudatusi, seega palume jälgida infot [Kooligeograafia kodulehel](#).

PÕHIKOOL

Registreerimine: registreeruda HTM Moodle kursusele „Geograafia olümpiaadi lõppvoor“

Toimumise kuupäev: 2.-3. mai 2025

Alguse kellaeg: vastavalt ajakavale. Ajakava on leitav TÜ teaduskooli [kodulehel](#) vähemalt nädal enne ürituse toimumise algust.

Lahendamise keel: eesti keel

Toimub (digi/paber/koht (aadress)): lõppvooru toimumiskohast antakse teada TÜ teaduskooli ja kooligeograafia kodulehel ning geograafiaõpetajate listi kaudu.

Vanuserühmad: 7. klass, 8. klass, 9. klass

Lisainfo: kooligeograafia.ut.ee

GÜMNAASIUM

Registreerimine: registreeruda HTM Moodle kursusele „Geograafia olümpiaadi lõppvoor“

Toimumise kuupäev: 2.-3. mai 2025

Alguse kellaeg: vastavalt ajakavale. Ajakava on leitav TÜ teaduskooli [kodulehel](#) vähemalt nädal enne ürituse toimumise algust.

Lahendamise keel: eesti keel

Toimub (digi/paber/koht (aadress)): lõppvoor toimumiskohast antakse teada TÜ teaduskooli ja kooligeograafia kodulehel ning geograafiaõpetajate listi kaudu.

Vanuserühmad: 10.-12. klass

Lisainfo: kooligeograafia.ut.ee

Rahvusvaheline olümpiaad

(üldinfo, võistkonnavalik, toimumiskoht, aeg, osalejate arv, muu info, iga olümpiaad märkida eraldi)

Olümpiaadi nimetus: Rahvusvaheline geograafiaolümpiaad (iGeo)

Toimumisaeg: juuli viimane nädal ja augusti esimene nädal 2025 aastal (kuupäevad täpsustuvad)

Toimumise koht (riik ja linn): Bangkok, Tai

Veebileht: <http://www.geoolympiad.org>

Võistkonna suurus: 4 õpilast (10.-12. klass)

Lisainfo: Rahvusvahelise olümpiaadi võistkond moodustatakse geograafiaolümpiaadi lõppvoorust vastava vanuseastme paremusjärjestuse alusel. Lisaks on rahvusvahelise olümpiaadi võistkonda pääsemise eelduseks hea inglise keele oskus. Vanuse ülempiir on 19 aastat. Varasemate olümpiaadidega, sh küsimustega saab tutvuda iGeo koduleheküljel <http://www.geoolympiad.org>

Olümpiaadi nimetus: Balti geograafiaolümpiaad (2025. aastal on see erandkorras EGEO, st osalejaid riike on rohkem)

Toimumisaeg: täpsustamisel

Toimumise koht (riik ja linn): Vilnius, Leedu

Veebileht: <https://balticigeo.jgs.lv/>

Võistkonna suurus: 4 juuniorit (7.-8. klass) ja 4 seniorit (9. klass ja 10.-12. klass)

Lisainfo: Rahvusvahelise olümpiaadi võistkond moodustatakse geograafiaolümpiaadi lõppvoorust vastava vanuseastme paremusjärjestuse alusel. Lisaks on rahvusvahelise olümpiaadi võistkonda pääsemise eelduseks hea inglise keele oskus. Vanuse ülempiir on 19 aastat.

Žüriiliikmed ja kontakt

(nimi, töökoht, amet, kontaktandmed)

Žürii esimees:			
Nimi	Töökoht	e-post	Telefon
Birgit Viru	TÜ geograafia teadur, geograafia didaktika lektor	birgit.viru@ut.ee	737 5826
Liikmed:			
Nimi	Töökoht		
Ago Tominga	TÜ inimgograafia nooremteadur		
Ain Kull	TÜ loodusgeograafia kaasprofessor		
Evelyn Uemaa	TÜ geoinformaatika professor		
Jüri Roosaare	TÜ emeriitdotsent		
Marie Johanna Univer	TÜ doktorant, nooremteadur		
Raivo Aunap	TÜ kartograafia kaasprofessor		
Taavi Pae	Eesti geograafia kaasprofessor		
Ülle Liiber	TÜ geograafia õpetaja		

Muu info

Olümpiaadi ülesandeid lahendavad õpilased individuaalselt ilma kõrvalise abita (nt tekstirobot, nutiseadmed, kasvõistlejad, õpetaja), va **lõppvooru kirjalik töö**, kus interneti kasutamine on lubatud.

Lõppvooru, valikvõistlusele ja treeninglaagrisse kutsutud õpilastele on võistluse toimumise ajal tasuta toitlustus. Majutus on tagatud õpilastele, kes õpivad toimumiskohast erinevas piirkonna koolis. Lõppvoorul õpilasi saatva täiskasvanu komanderingukulud katab lähetaja.

Olümpiaaditööd arhiveeritakse õppeaasta lõpuni.

Varasemate olümpiaadide ülesannetega saab tutvuda HTM Moodle'i kursusel „Geograafia olümpiaadi ülesanded“. Kursusele sisenemine on kõigile vaba, kui eelnevalt on loodud vastav kasutajakonto. Vanemad ülesanded on ka [Kooligeograafia kodulehel](#).

TÜ teaduskoolil on õigus mitte arvata võitkonna liikmeks ja Eestit esindama õpilasi, kes on eelmis(t)el aasta(te)l diskvalifitseeritud.

Eritingimustel ülikooli kandideerimise info on leitav Tartu Ülikooli [kodulehelt](#).

